

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI**z dnia 11 lipca 2011 r.****w sprawie formularza zawierającego informacje o terenach Natura 2000***(notyfikowana jako dokument nr C(2011) 4892)**(2011/484/UE)*

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 4 ust. 1 akapit drugi,uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽²⁾, w szczególności jej art. 4 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy nr 92/43/EWG przewiduje, że sieć Natura 2000 obejmuje specjalne obszary ochrony sklasyfikowane przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą Rady 79/409/EWG ⁽³⁾.
- (2) W odniesieniu do każdego terenu Natura 2000 należy w formularzu zawrzeć mapę terenu, jego nazwę, lokalizację, wielkość oraz dane wynikające z zastosowania kryteriów wykorzystywanych przy wyborze terenu.
- (3) Formularz pełni rolę dokumentacji sieci Natura 2000.
- (4) Treść standardowego formularza danych Natura 2000 wymaga regularnej aktualizacji w oparciu o najlepsze dostępne informacje na temat każdego terenu w sieci, tak aby Komisja mogła realizować swoją rolę koordynatora oraz zgodnie z art. 9 dyrektywy 92/43/EWG doko-

nywać okresowych przeglądów przyczyniania się sieci Natura 2000 do osiągnięcia celów określonych w art. 2 i 3 tej dyrektywy.

- (5) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ustanowionego na mocy art. 20 dyrektywy 92/43/EWG.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Formularz do przekazywania informacji na temat sieci Natura 2000, zwany „standardowym formularzem danych Natura 2000”, zawarto w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2Decyzja Komisji 97/266/WE ⁽⁴⁾ traci moc.**Artykuł 3**

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 lipca 2011 r.

W imieniu Komisji
Janez POTOČNIK
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.⁽²⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7⁽³⁾ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 107 z 24.4.1997, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

Dyrektywa Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), proponowanych obszarów o znaczeniu wspólnotowym (pOZW), obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) oraz specjalnych obszarów ochrony (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ

1.2. Kod obszaru

--	--	--	--	--	--	--	--

1.3. Nazwa obszaru:

--

1.4. Data opracowania

R	R	R	R	M	M

1.5. Data aktualizacji

R	R	R	R	M	M

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek

Nazwisko/Organizacja:
Adres:
Adres e-mail:

1.7. Daty wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:

R	R	R	R	M	M

Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO

--

Data zaproponowania obszaru jako OZW:

R	R	R	R	M	M

Data zatwierdzenia obszaru jako OZW (*):

R	R	R	R	M	M

Data objęcia terenu formą ochrony SOO:

R	R	R	R	M	M

Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:

--

Wyjaśnienia (**):

.....

.....

.....

(*) Pole opcjonalne, data jest potwierdzana w momencie udokumentowania OZW przez DG ds. Środowiska (data przyjęcia odpowiedniego wykazu unijnego)

(**) Pole opcjonalne, wyjaśnienia można podać np. w odniesieniu do dat zaklasyfikowania lub objęcia formami ochrony terenów składających się z pierwotnie odrębnych OSO lub OZW.

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu obszaru [wartości dziesiętne stopni]

Długość geograficzna

Szerokość geograficzna

2.2. Powierzchnia [ha]

2.3. Obszar morski [%]:

2.4. Długość obszaru [km]:

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

2.6. Region biogeograficzny:

Alpejski (... % (**))

Borealny (... %)

Śródziemnomorski (... %)

Atlantycki (... %)

Kontynentalny (... %)

Panoński (... %)

Czarnomorski (... %)

Makaronezyjski (... %)

Stepowy (... %)

Dodatkowe informacje na temat regionów morskich (**)

Morski atlantycki (... %)

Morski śródziemnomorski (... %)

Morski czarnomorski (... %)

Morski makaronezyjski (... %)

Morski bałtycki (... %)

(*) Jeśli teren jest zlokalizowany w większej liczbie regionów niż jeden, należy podać (opcjonalnie) wartość procentową pokrycia w odniesieniu do danego regionu.

(**) Wskazanie regionów morskich wynika z przyczyn praktycznych/technicznych i dotyczy tych państw członkowskich, w których jeden lądowy obszar biogeograficzny graniczy z dwoma regionami morskimi.

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Kod	Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	AIBICID	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna	
	Reprezentatywność									

PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.

NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętych.

Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.

Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przebiegła” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunek			Populacja na obszarze					Ocena obszaru						
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	AIBICID	AIBIC		
						Min	Maks		CIRVIP		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie

Grupa: A = ptaki, B = piski, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.

S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.

NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „X” (opcjonalnie).

Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).

Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = para lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. portal referencyjny).

Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecnie – wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.

Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrakcji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorie tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji – w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Grupa	Gatunek				Populacja na obszarze			Motywacja												
	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku											
					Min	Maks			IV	V	A	B	C	D						
								CIRVIP												

Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.

KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.

S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.

NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. portal referencyjny).

Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.

Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody.

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru:

Kod	Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego		100 %

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

4.2. Jakość i znaczenie

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne/zewnętrzne (i o b)
H			
H			
H			
H			
H			

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne/zewnętrzne (i o b)
H			
H			
H			
H			
H			

Dalsze istotne oddziaływania mające średni/maly wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne				Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne/zewnętrzne (i o b)	Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne/zewnętrzne (i o b)

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	
	Kraj związkowy/ województwo	
	Lokalna/gminna	
	Inna publiczna	
Własność łączna lub współwłasność		
Prywatna		
Nieznana		
Suma		100 %

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

--

Link(-i):

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]

na poziomie międzynarodowym:

Rodzaj	Nazwa obszaru	Rodzaj	Pokrycie [%]
Konwencja ramsarska	1		
	2		
	3		
	4		
Rezerwat biogenetyczny	1		
	2		
	3		
Eurodiploma	—		
Rezerwat biosfery	—		
Konwencja barcelońska	—		
Konwencja bukaresztańska	—		
Teren zaliczany do dziedzictwa światowego	—		
HELCOM	—		
OSPAR	—		
Morski obszar chroniony	—		
Inne	—		

5.3. Forma ochrony

--

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja: _____
Adres: _____
Adres e-mail: _____

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐ Tak	Nazwa: _____
	Link: _____
	Nazwa: _____
	Link: _____

 Nie, ale jest w przygotowaniu Nie

6.3. Środki ochrony (opcjonalne)

--

7. MAPA OBSZARU

Nr ID INSPIRE:

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

 Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

OBJAŚNIENIA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

1. IDENTYFIKACJA TERENU	53
1.1. Typ terenu	53
1.2. Kod terenu	54
1.3. Nazwa terenu	54
1.4. Data pierwszego sporządzenia	54
1.5. Data aktualizacji	54
1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek	54
1.7. Daty wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu	55
2. POŁOŻENIE TERENU	55
2.1. Położenie centralnego punktu terenu	55
2.2. Powierzchnia terenu	55
2.3. Procentowy udział obszarów morskich w terenie	55
2.4. Długość terenu (opcjonalnie):	56
2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego	56
2.6. Region biogeograficzny	56
3. INFORMACJE PRZYRODNICZE	56
3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie i ocena terenu pod ich kątem	56
3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku 92/43/EWG oraz ocena terenu pod kątem tych gatunków	60
3.3. Inne ważne gatunki flory i fauny (opcjonalnie)	64
4. OPIS TERENU	65
4.1. Ogólna charakterystyka terenu	65
4.2. Jakość i znaczenie	65
4.3. Zagrożenia, presje i działalność mające wpływ na teren	65
4.4. Własność (opcjonalnie)	66
4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)	66
5. STATUS OCHRONY TERENU (OPCJONALNIE)	67
5.1. Status ochrony na poziomie krajowym i regionalnym	67

5.2. Powiązanie opisanego terenu z innymi formami ochrony (sąsiadujące tereny oraz tereny objęte różnymi rodzajami formy ochrony)	67
5.3. Forma ochrony terenu	68
6. ZARZĄDZANIE TERENEM	68
6.1. Organ odpowiedzialny za zarządzanie terenem	68
6.2. Plan zarządzania	68
6.3. Środki ochrony (opcjonalnie)	68
7. MAPA TERENU	68
Dodatek	69

Lista skrótów:

WE	Wspólnoty Europejskie
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
GIS	system informacji geograficznej
INSPIRE	Infrastruktura Informacji Przestrzennej w Europie
pOZW	proponowany obszar mający znaczenie dla Wspólnoty
OZW	obszar mający znaczenie dla Wspólnoty
SOO	specjalny obszar ochrony
SFD	standardowy formularz danych
OSO	obszar specjalnej ochrony

WPROWADZENIE

NATURA 2000 to ekologiczna sieć ochrony gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu wspólnotowym w obrębie Unii. Na sieć składają się obszary sklasyfikowane w dyrektywie ptasiej przyjętej po raz pierwszy w 1979 r. (dyrektywa 2009/147/WE) i dyrektywie siedliskowej przyjętej w 1992 r. (dyrektywa 92/43/EWG).

Dla powodzenia sieci NATURA 2000 kluczowe znaczenie ma poziom informacji o siedliskach oraz gatunkach ważnych dla Wspólnoty. Dlatego też dane i informacje muszą mieć uporządkowany i porównywalny format.

Podstawa prawna dostarczania danych służących do wdrożenia tego etapu NATURA 2000 została omówiona w art. 4 ust. 1 dyrektywy siedliskowej, w którym przewidziano, że „taka informacja obejmuje mapę terenu, jego nazwę, lokalizację, wielkość oraz dane wynikające z zastosowania kryteriów wymienionych w załączniku III (etap I), przedstawione na formularzu określonym przez Komisję zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21”. Na mocy art. 4 ust. 3 dyrektywy ptasiej państwa członkowskie mają już obowiązek przekazywać „Komisji wszelkie stosowne informacje, tak aby mogła ona podjąć odpowiednie inicjatywy w celu koordynacji koniecznej dla zapewnienia, aby obszary określone w (art. 4) ust. 1 i 2 stanowiły spójną całość, która spełnia wymogi ochrony tych gatunków w ramach morskiego i lądowego obszaru geograficznego, do którego niniejsza dyrektywa ma zastosowanie”.

Cel i zastosowanie standardowego formularza danych

Główne cele standardowego formularza danych (SFD) NATURA 2000 i powstającej w oparciu o niego bazy danych to:

- 1) dostarczenie niezbędnych informacji, aby umożliwić Komisji, we współpracy z państwami członkowskimi, koordynację środków dla stworzenia i utrzymania spójnej sieci NATURA 2000 oraz do oceny jej efektywności w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz siedlisk przyrodniczych gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, jak również siedlisk przyrodniczych gatunków ptactwa wymienionych w załączniku I oraz innych gatunków wędrownych ptactwa objętych dyrektywą 2009/147/WE;
- 2) aktualizowanie unijnych wykazów OZW/SOO zawartych w dyrektywie siedliskowej;
- 3) dostarczenie informacji, które będą przydatne dla Komisji przy podejmowaniu innych decyzji, aby sieć NATURA 2000 była w pełni uwzględniana w innych obszarach polityki oraz sektorach działalności Komisji, w szczególności w polityce regionalnej, rolnej, energetycznej, transportowej i turystycznej;
- 4) wsparcie dla Komisji oraz odpowiednich komitetów w doborze działań finansowanych w ramach instrumentu LIFE + oraz innych instrumentów finansowych, w przypadku których dane mające znaczenie dla ochrony obszarów mogą ułatwić proces podejmowania decyzji;
- 5) zapewnienie spójnego i przydatnego formatu na potrzeby wymiany i przekazywania informacji o obszarach Natura 2000, zgodnie z przepisami rozporządzenia dotyczącego INSPIRE oraz innych aktów prawnych Komisji i umów na temat dostępu do informacji (np. konwencji z Aarhus);
- 6) wykorzystanie w badaniach i planowaniu oraz na inne potrzeby w ramach polityki ochrony środowiska;
- 7) zapewnienie wiarygodnego źródła odniesień i informacji na potrzeby oceny konkretnych problemów w przypadku potencjalnego naruszenia prawa unijnego.

Standardowe formularze danych – jako dokumentacja sieci NATURA 2000 na poziomie unijnym – są uznawane za istotne źródło informacji wykorzystywanych do wszystkich tych celów. Przedmiotową dokumentację należy zatem aktualizować w rozsądny sposób, tak aby właściwie wypełniała te zróżnicowane cele. Dlatego też usilnie zaleca się regularne aktualizowanie tych danych przez państwa członkowskie w oparciu o najlepsze dostępne informacje. Źródłem nowych informacji, które powinny zostać odzwierciedlone w zaktualizowanych SFD, są na przykład wyniki nadzoru prowadzonego zgodnie z art. 11, planowanie zarządzania, oceny oddziaływania itd. Dyrektywa siedliskowa nie wymaga jednak wyraźnie szczegółowego nadzoru nad każdym obszarem poza nadzorem przewidzianym na mocy jej art. 11.

Niektóre zmiany wprowadzone przez państwa członkowskie do SFD mogą mieć konsekwencje prawne (np. zmiany wprowadzone decyzją Komisji do wykazów unijnych), jednakże zmiana wpisów w SFD jako taka nie powoduje automatycznie skutków prawnych: na przykład zniknięcie gatunku z danego obszaru nie musi być koniecznym interpretowane jako wynik niewłaściwego zarządzania i nie wywołuje automatycznie działań prawnych. Podobnie, podana w SFD informacja na temat zagrożeń i presji o negatywnych oddziaływaniach nie musi oznaczać, że państwo członkowskie nie spełnia swoich obowiązków, ponieważ takie informacje należy interpretować kontekstowo.

Zmieniony standardowy formularz danych

Pierwszy „standardowy formularz danych” (SFD) został przyjęty w 1997 r. (decyzja 97/266/WE). W 2008 r. państwa członkowskie i Komisja stwierdziły, że istnieje potrzeba ulepszenia, uproszczenia i unowocześnienia przepływu danych w związku z oboma dyrektywami, i w tych ramach rozpoczęto zmianę SFD. Przeprowadzono ją w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi w ramach technicznej grupy roboczej („Grupa Ekspertów ds. Sprawozdawczości”).

Zmiany w SFD zostały wprowadzone w celu poprawienia dostępności i jakości danych, które są z założenia potrzebne w odniesieniu do sieci NATURA 2000. Dlatego też niektóre części starego formularza zostały usunięte, ponieważ okazały się zbędne; uwzględnia się tu w szczególności zwiększoną dostępność cyfrowych danych przestrzennych w infrastrukturze informacji przestrzennej. Dodatkowo uzupełniono niektóre luki informacyjne (np. informację o odsetku obszarów morskich w obrębie terenów) i dokonano niezbędnych ulepszeń w strukturze danych z grupy informacji przyrodniczych.

Kolejną przyczyną dokonania zmiany był szybki rozwój technologii informacyjnych zarządzania danymi (np. automatycznych kontroli jakości czy dokładnego śledzenia zmian pomiędzy dostarczaniem danymi), jak również rosnąca dostępność cyfrowych informacji geograficznych i narzędzi analizy. Dlatego też nie wymaga się już papierowych map ani formularzy, a dane dostarcza się tylko w formie elektronicznej.

W niniejszym dokumencie zawarto informacje na temat różnych pól danych w SFD oraz potrzebnych informacji geograficznych i wskazano, w jaki sposób należy je wpisywać.

Portal referencyjny NATURA 2000

Niektóre elementy będą jednakże podlegały zmianom w czasie oraz zmianom wynikającym z rozwoju technicznego. Elementy te będzie można znaleźć na „Portalu referencyjnym NATURA 2000”, na którym będą one aktualizowane i udostępniane. Elementy te dotyczą: dokumentów referencyjnych (np. kodów gatunków), materiałów wsparcia technicznego (np. modeli danych, aplikacji), wytycznych zapewniających spójne stosowanie SFD przez wszystkie państwa członkowskie oraz wytycznych dla procedur technicznych i administracyjnych dotyczących dostarczania danych Komisji. Ponieważ portal referencyjny jest ważną częścią dokumentacji SFD, wszelkie adaptacje lub zmiany w tych dokumentach na portalu, zarządzanym przez Komitet DG ds. Środowiska i Siedlisk Przyrodniczych (zob. rozróżnienie w załączniku), powinny być wcześniej zatwierdzone przez Komitet ds. Siedlisk Przyrodniczych⁽¹⁾. Portal referencyjny umieszczony jest na stronach internetowych Komisji, DG ds. Środowiska. Dokumenty referencyjne dostępne na tym portalu wymienione są w załączniku.

Standardowy formularz danych Natura 2000 i jego baza danych

W odniesieniu do każdego zaproponowanego, objętego formą ochrony bądź sklasyfikowanego obszaru musi zostać wypełniony standardowy formularz danych. Możliwe są przypadki, w których występuje relacja pomiędzy co najmniej dwoma obszarami Natura 2000. Na rys. 1 wskazano trzy istotne możliwe relacje pomiędzy dwoma obszarami Natura 2000. W przypadku nakładania się na siebie dwóch obszarów (które nie są identyczne) lub jeśli jeden obszar mieści się w obrębie drugiego, konieczne jest wypełnienie dwóch odrębnych formularzy.

Wszystkie pola SFD są obowiązkowe, chyba że wyraźnie wskazano inaczej.

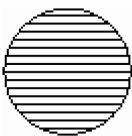
1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ obszaru

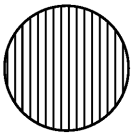
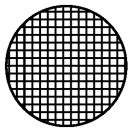
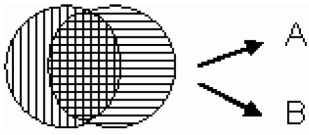
Ten jednoznakowy kod wskazuje, czy obszar jest terenem kwalifikującym się w myśl dyrektywy siedliskowej (pOZW, OZW lub SOO), czy sklasyfikowanym obszarem specjalnej ochrony (OSO), czy też należy do obu kategorii. Jeśli OZW i OSO nakładają się na siebie, ale nie są identyczne, traktuje się je jak odrębne obiekty.

Rysunek 1

Możliwe relacje między obszarami

	A	Forma ochrony OSO Należy wypełnić jeden formularz dla OSO
---	---	--

⁽¹⁾ Z wyjątkiem drobnych zmian na stronie internetowej, takich jak poprawienie błędów literowych czy dostosowanie do najnowszych norm technicznych.

	B	<p>pOZW, OZW lub SOO</p> <p>Należy wypełnić jeden formularz dla pOZW/OZW/SOO</p>
	C	<p>Obszar pOZW/OZW/SOO taki sam jak obszar OSO</p> <p>Należy wypełnić jeden formularz zarówno dla (pOZW/OZW/SOO), jak i OSO.</p>
		<p>Jeśli OZW i OSO nakładają się na siebie, ale nie są identyczne, traktuje się je jako odrębne. Dla każdego z nich należy wypełnić osobny formularz.</p>

1.2. Kod obszaru

Każdy obszar jest określony niepowtarzalnym kodem, który składa się z dziewięciu znaków i obejmuje dwa składniki:

1. Pierwsze dwa znaki kodu to oznaczenia państwa. Należy zastosować unijną zasadę wykorzystywania 2-literowego kodu kraju ISO-3166 (zob. portal referencyjny) ⁽¹⁾.
2. Pozostałe siedem znaków, które służą do stworzenia niepowtarzalnego alfanumerycznego kodu dla każdego obszaru, ma zostać przyznanych z zachowaniem logicznego i spójnego systemu określonego przez właściwy organ krajowy. Ponieważ kody służą do identyfikacji terenu, nie powinny zmieniać się upływem czasu.

1.3. Nazwa obszaru

Nazwę terenu wprowadza się w języku lokalnym. W ten sposób unika się trudności tłumaczeniowych, a integracja istniejących danych na poziomie krajowym lub lokalnym jest prosta. W przypadku stosowania nietypowych znaków (np. alfabet grecki i cyrylica) niezbędna jest transliteracja nazw na alfabet łaciński. Nazw terenów nie należy podawać kapitalikami (np. „Gave de Pau”, a NIE „GAVE DE PAU”).

1.4. Data pierwszego sporządzenia

Należy wprowadzić datę, jaka ma być widoczna jako „data opracowania” dla informacji zapisanej w SFD. W polu daty wpisywany jest w formie liczbowej najpierw rok (w postaci czterech cyfr), a następnie miesiąc (dwie cyfry).

Przykład: 199305: dane po raz pierwszy zestawione w maju 1993 r.

W przypadku powiększenia terenu należy pozostawić „datę opracowania” bez zmian, ponieważ data ta odnosi się wyłącznie do pierwszego zgłoszenia terenu. Należy natomiast wpisać datę powiększenia terenu w polu „data aktualizacji” (zob. 1.5).

1.5. Data aktualizacji

Datę ostatniej zmiany informacji na temat danego obszaru należy podać w tym samym formacie jak w pkt 1.4. W przypadku rejestracji nowego obszaru należy pozostawić pole „data aktualizacji” puste. Jeśli dane były aktualizowane kilkakrotnie, pole to zawiera datę ostatniej zmiany informacji.

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek

Należy tutaj wpisać oficjalne dane kontaktowe organizacji (np. właściwego organu administracyjnego), która zestawiła informacje zawarte w zapisie. Organizacja gromadząca dane powinna być punktem kontaktowym w sprawach technicznych; może to być stanowisko w organizacji (np. osoba w określonej jednostce).

⁽¹⁾ Wyjątek: zamiast skrótu GB stosuje się skrót UK celem zachowania dotychczasowego kodowania identyfikatorów terenu.

1.7. Daty wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji obszaru

W tej pozycji mogą występować trzy obowiązkowe daty: daty sklasyfikowania terenu jako OSO; daty zaproponowania terenu jako OZW; oraz daty objęcia terenu formą ochrony na poziomie krajowym jako SOO. Pola niższego rzędu wskazują rok i miesiąc tych dat. Jeśli teren został objęty ochroną, a następnie powiększony, zachowuje się rok pierwotnego wprowadzenia go do wykazu oraz podaje się jego ostatnią ogólną powierzchnię.

„Data potwierdzenia terenu jako OZW” to pole wypełniane przez państwa członkowskie opcjonalnie; data potwierdzenia/przyjęcia odpowiedniego wykazu unijnego dokumentowana jest przez DG ds. Środowiska.

W odpowiednim polu tekstowym należy wpisać krajowe odniesienie prawne dla objęcia terenu formą ochrony SOO/OSO. Dodatkowe wyjaśnienia można podać w opcjonalnym polu tekstowym „wyjaśnienia” – np. w odniesieniu do klasyfikacji lub objęcia formą ochrony terenów składających się z pierwotnie odrębnych OSO lub OZW.

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu obszaru

Współrzędne geograficzne (długość i szerokość geograficzna) centralnego punktu terenu muszą być wprowadzone w stopniach, minutach i sekundach. Stopnie długości geograficznej zachodniej od południka w Greenwich są podawane w wartościach ujemnych, natomiast stopnie długości geograficznej wschodniej w wartościach dodatnich (co jest potwierdzone znakiem „+” lub tak rozumiane, jeśli znak ten nie występuje).

Jeśli obszar składa się z kilku odrębnych obszarów należy podać współrzędne geograficzne dotyczące najważniejszego obszaru (ze względów praktycznych sugerujemy wykorzystanie największego obszaru). Współrzędne podane w odniesieniu do obszaru muszą znajdować się w jego obrębie. Szczególną ostrożność należy zachować przy automatycznym generowaniu współrzędnych centralnego punktu terenu: w poniższym przykładzie obszar składa się z kilku wielokątów; pierwsza ilustracja (a) pokazuje automatyczne wygenerowanie współrzędnych, należy jednak zauważyć, że współrzędna centralnego punktu największego wielokąta znajduje się poza obrębem tego wielokąta; na drugiej ilustracji (b) wygenerowano pojedynczą współrzędną centralnego punktu największego obszaru, jednak leży ona poza obszarem; na trzeciej ilustracji (c) wygenerowano współrzędną centralnego punktu największego obszaru, która leży w obrębie tego wielokąta. Prawidłowy jest tylko ostatni przykład (!).

Przeliczenie ze stopni (D), minut (M) i sekund (S) (DMS) jest proste. Wartość DMS przekształca się na stopnie dziesiętne przy wykorzystaniu wzoru $(D + M/60 + S/3600)$, np. długość $9^{\circ} 15' 30''$ W, szerokość $54^{\circ} 36' 30''$ daje długość $-9,2583$, szerokość $54,6083$.

2.2. Powierzchnia obszaru

Należy podać jak najdokładniejszą całkowitą powierzchnię w hektarach; można z dokładnością do wartości dziesiętnych. Jeśli podanie powierzchni jest niewykonalne, należy podać długość terenu w polu 2.4 („długość terenu”) i jedynie w takim przypadku pole „powierzchnia” może pozostać puste.

Jaskinie: zachęca się państwa członkowskie do podawania w miarę możliwości przewidywanej powierzchni jaskiń; w przeciwnym wypadku należy wypełnić pole 2.4.

Jeśli obszar terenu zmienił się z czasem, należy podać najbardziej aktualną wartość.

2.3. Procentowy udział obszarów morskich w obszarze

Należy podać procentowy udział powierzchni obszarów morskich w powierzchni obszaru. Definicja linii brzegowej wykorzystanej do określenia granicy morskiej powinna być zgodna z przepisami międzynarodowymi (np. Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza – UNCLOS) bądź krajowymi. Każde państwo członkowskie powinno podać Komisji opis wykorzystywanej granicy; zostanie on udostępniony na portalu referencyjnym (np. „obszar poniżej granicy dolnego pływu syzygijnego”).

Jeśli dokładne dane nie są dostępne, należy wykorzystać dane szacunkowe. Jeśli procentowy udział obszarów morskich w obszarze uległ z czasem zmianie, należy podać najbardziej aktualną wartość.

(!) Większość oprogramowania systemu informacji geograficznej posiada funkcję automatycznego obliczania współrzędnych centrum największej powierzchni w ramach danego obszaru.

2.4. Długość obszaru (opcjonalnie):

Pole to należy wypełnić, jeśli długość jest istotnym elementem (np. w przypadku klifów). Długość obszaru podaje się w kilometrach.

Jeśli w polu 2.2 nie jest podana powierzchnia obszaru, należy tu wpisać szacunkową długość obszaru.

Jeśli długość obszaru ulega z czasem zmianie, należy podać najbardziej aktualną wartość.

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Eurostat opracował standardowy hierarchiczny system kodowania dla regionów Unii do celów odniesień do danych statystycznych. Ten system kodowania musi być stosowany do całej klasyfikacji regionalnej w Komisji (zob. rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾). Pełny opis można znaleźć na stronie internetowej Eurostatu.

Kody NUTS-2 podawane są w odniesieniu do każdego terenu; jeden kod jest obowiązkowy. Jeśli teren podzielony jest pomiędzy co najmniej dwa regiony, w bazie danych podaje się tyle kodów, ile jest regionów, których to dotyczy. Nazwa regionu jest wymagana na potrzeby sprawdzenia. Jeśli teren nie jest objęty regionem NUTS, należy podać kod NUTS dla „regionu dodatkowego” (np. prawidłowy kod dla regionu dodatkowego w Belgii na poziomie 2 to „BEZZ”, a nieprawidłowy: „BE0”). Kody można znaleźć na portalu referencyjnym.

2.6. Region biogeograficzny

W odniesieniu do mapy regionów biogeograficznych (zob. portal referencyjny) należy wskazać, w którym regionie występują tereny, poprzez zaznaczenie odpowiednich kratek; zasada ta ma również zastosowanie do regionów morskich.

Jeśli teren jest położony na obszarze większej liczby regionów niż jeden, należy podać (opcjonalnie) wartość procentową pokrycia w odniesieniu do danego regionu.

Dodatkowe informacje na temat regionów morskich: wskazanie regionów morskich w SFD wynika z przyczyn praktycznych/technicznych i dotyczy tych państw członkowskich, w których jeden lądowy obszar biogeograficzny graniczy z dwoma regionami morskimi; nie ma ono żadnych innych implikacji. Najbardziej aktualne granice regionów biogeograficznych i regionów morskich oraz kody można pobrać z portalu referencyjnego.

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

W odniesieniu do terenów sklasyfikowanych jako OSO na mocy dyrektywy ptasiej państwa członkowskie podają:

- wszystkie istotne informacje na temat gatunków objętych art. 4 dyrektywy ptasiej, tzn. gatunków wymienionych w załączniku I oraz regularnie pojawiających się gatunków wędrownych nieobjętych załącznikiem I (sekcja 3.2) (obowiązkowo),
- informacje dotyczące siedlisk przyrodniczych z załącznika I (pkt 3.1) oraz gatunków fauny i flory z załącznika II (pkt 3.2) w odniesieniu do całości lub tej części terenu, jeśli jest ona również uznawana za mającą znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG lub też jest jednocześnie wyznaczona jako pOZW/OZW/SOO (opcjonalnie),
- pożądane są również inne istotne informacje na temat ważnych gatunków fauny i flory (sekcja 3.3) (opcjonalnie),
- w przypadku obszaru zaklasyfikowanego jako OSO i nie uznanego w całości lub części jako mający znaczenie dla Wspólnoty na mocy dyrektywy 92/43/EWG, lecz w przypadku którego niektóre informacje na temat siedlisk przyrodniczych lub gatunków fauny i flory mają znaczenie dla ochrony gatunków ptactwa, z powodu których nastąpiła klasyfikacja jako OSO, informacje takie są pożądane (opcjonalnie).

W odniesieniu do terenów objętych dyrektywą siedliskową (pOZW/OZW/SOO) państwa członkowskie podają:

- wszelkie istotne informacje dotyczące typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I (pkt 3.1) oraz gatunków fauny i flory z załącznika II (pkt 3.2) (obowiązkowo),
- wszelkie istotne informacje dotyczące gatunków ptactwa wymienionych w załączniku I oraz gatunków wędrownych zgodnie z dyrektywą 2009/147/WE (pkt 3.2) w odniesieniu do całości lub tej części terenu, która jest jednocześnie sklasyfikowana jako OSO (opcjonalnie),
- pożądane są również inne istotne informacje na temat ważnych gatunków fauny i flory (sekcja 3.3) (opcjonalnie).

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

(i) *Kody i pokrycie siedlisk przyrodniczych z załącznika I w obrębie obszaru*

Kod: należy tu podać składający się z czterech znaków kod typu siedliska z załącznika I do dyrektywy 92/43/EWG. Należy stosować tylko kody pojawiające się w aktualnym załączniku I do dyrektywy siedliskowej; nie należy stosować kodów z wcześniejszych wersji podręcznika interpretacji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1.

Formy priorytetowe (PF): *uwaga*: jeśli formy priorytetowe siedlisk przyrodniczych 6210, 7130 i 9430 występują w obrębie obszaru (w zależności od ich właściwości siedliska te mogą mieć formę priorytetową lub niepriorytetową) należy wskazać obecność formy priorytetowej, wpisując „x” w kolumnie „PF” (zob. przykład poniżej). Ze względów technicznych znak „*” używany jako część kodu w załączniku I zastępowany jest znakiem „x” w tej dodatkowej kolumnie. (Jeśli w obrębie obszaru występują zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe, należy dokonać osobnych wpisów w odniesieniu do każdej z form.)

Nie występuje (NP) (opcjonalnie): jeśli typ siedliska przyrodniczego z załącznika I, dla którego obszar został pierwotnie stworzony (tzn. który był pierwotnie obecny), nie występuje już w obrębie obszaru, usilnie zaleca się wskazanie tego faktu przez wstawienie „x” w kolumnie „NP” (jest to rozwiązanie alternatywne dla usunięcia informacji na temat tego siedliska przyrodniczego z SFD).

Pokrycie: należy wskazać wszystkie siedliska przyrodnicze załącznika I występujące na danym obszarze i podać pokrycie w hektarach (zob. rys. 2). Można podawać z dokładnością do wartości dziesiętnych.

Istnieją sytuacje, w których siedliska przyrodnicze załącznika I mogą częściowo pokrywać się ze sobą (np. piaszczyste brzegi w ujściu rzeki). W takim przypadku należy wpisać powierzchnię każdego z siedlisk (np. wpisać powierzchnię ujścia i wielkość piaszczystych brzegów); w takich przypadkach całkowity obszar siedlisk przyrodniczych z załącznika I może być większy od obszaru danego obszaru. W przypadku uznania, że nie jest to możliwe, należy odjąć powierzchnię mniejszego siedliska od powierzchni większego.

Uwaga: w przypadkach, w których należy wskazać, że siedlisko przyrodnicze jest traktowane jako kandydat do wprowadzenia na terenie obszaru, w polu „wielkość” należy wpisać „- 1”.

Jaskinie: w przypadku jaskiń (8310, 8330) można wpisać liczbę jaskiń, jeśli brak jest szacunkowych danych na temat powierzchni jaskiń.

Jakość danych: należy podać jakość pomiarów dotyczących jakości danych uzyskanych w terenie. Jakość danych należy wskazać jak najdokładniej: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe)

(ii) Kryteria oceny terenu w odniesieniu do danego typu siedliska przyrodniczego z załącznika I (zgodnie z sekcją A załącznika III).

— REPREZENTATYWNOŚĆ = sekcja A lit. a) z załącznika III: stopień reprezentatywności typu siedliska przyrodniczego na terenie.

Kryterium A lit. a) z załącznika III powinno być powiązane z podręcznikiem interpretacji typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I, ponieważ podręcznik ten zawiera definicję, wykaz charakterystycznych gatunków oraz inne istotne elementy. Stopień reprezentatywności określa „typowość” danego siedliska przyrodniczego. W razie potrzeby ocena ta powinna uwzględniać reprezentatywność typu siedliska przyrodniczego na danym obszarze albo grupy typów siedlisk przyrodniczych albo poszczególnych kombinacji różnych typów siedlisk przyrodniczych.

Jeśli porównawcze dane terenowe, a mianowicie dane ilościowe, nie istnieją, lub jeśli pomiar kryterium nie jest możliwy, można wykorzystać „najlepszą ocenę ekspercką” w celu ustalenia stopnia reprezentatywności typu siedliska przyrodniczego.

Należy zastosować następujący system oceny reprezentatywności:

A: doskonała,

B: dobra,

C: znacząca.

Ponadto ilekroć typ siedliska przyrodniczego występuje na danym obszarze w sposób nieznaczący, musi być wskazany jako czwarta kategoria:

D: nieistotna reprezentatywność.

W przypadku gdy w obrębie danego terenu występują tylko formy siedliska przyrodniczego wymienione w załączniku I o niewielkiej wartości ochronnej, należy zaznaczyć „D” (nieistotna reprezentatywność). Przykładowo, jako „D” wskazać można występujący bardzo zdegradowany teren zalesiony, w którym nie występuje wiele typowych gatunków.

Jeżeli reprezentatywność terenu dla danego typu siedliska przyrodniczego jest sklasyfikowana jako „D: nieistotna”, nie jest wymagane żadne inne wskazanie innego kryterium oceny dotyczącego tego typu siedlisk przyrodniczych na danym obszarze. W takich przypadkach kryteria „Powierzchnia względna”, „Stan ochrony” oraz „Ocena ogólna” nie powinny być zaznaczone.

— POWIERZCHNIA WZGLĘDNA = sekcja A lit. b) z załącznika III: powierzchnia terenu pokryta przez typ siedliska przyrodniczego w stosunku do ogólnej powierzchni pokrytej przez ten typ siedliska przyrodniczego w obrębie terytorium państwa.

Teoretycznie, dla dokonania oceny kryterium sekcji A lit. b) należy zmierzyć powierzchnię, jaką zajmuje typ siedliska przyrodniczego na obszarze, oraz ogólną powierzchnię terytorium państwa, na jakiej występuje ten sam typ siedliska przyrodniczego. Choć jest to oczywiste, dokonanie powyższych pomiarów może być niezmiernie trudne, zwłaszcza w przypadku pomiarów dotyczących powierzchni odniesienia kraju.

To kryterium powinno być wyrażone jako wielkość procentowa „p”. Bez względu na to, czy oba pomiary istnieją lub mogą być uzyskane (co daje możliwość obliczenia wielkości procentowej), czy też wynik powstaje w skutek oszacowania zgodnie z najlepszą oceną (co jest bardziej prawdopodobne), ocena „p” w ramach przedziałów klas powinna być dokonana z wykorzystaniem poniższego modelu progresywnego:

A: $100 \geq p > 15 \%$

B: $15 \geq p > 2 \%$

C: $2 \geq p > 0 \%$

— STAN ZACHOWANIA = sekcja A lit. c) z załącznika III: Stan zachowania struktury i funkcji danego typu siedliska przyrodniczego i możliwości odtworzenia.

Kryterium to obejmuje trzy podkryteria:

(i) stopień zachowania struktury;

(ii) stopień zachowania funkcji;

(iii) możliwość odtworzenia.

Chociaż powyższe podkryteria mogą być oceniane oddzielnie, powinny jednak być połączone na potrzeby wymogów wyboru obszarów proponowanych w wykazie krajowym, gdyż mają one skomplikowany i współzależny wpływ na proces.

(i) Stopień zachowania struktury

To podkryterium powinno być powiązane z podręcznikiem interpretacji siedlisk przyrodniczych z załącznika I, ponieważ podręcznik ten wprowadza definicję, wykaz charakterystycznych gatunków oraz inne istotne elementy.

Przy porównaniu struktury danego typu siedliska przyrodniczego występującego na obszarze z danymi z podręcznika interpretacji (oraz innymi istotnymi informacjami naukowymi), a nawet z tym samym typem siedliska przyrodniczego na innych obszarach, powinna istnieć możliwość ustanowienia poniższego systemu, z wykorzystaniem „najlepszej oceny eksperckiej”:

I: doskonała,

II: dobrze zachowana,

III: średnio zachowana lub częściowo zdegradowana.

W przypadkach wskazania podklasy „doskonała”, kryterium A lit. c) powinno być w całości sklasyfikowane jako „A: doskonała”, niezależnie od klasyfikacji pozostałych dwóch podkryteriów.

Jeżeli struktura danego typu siedliska przyrodniczego na danym terenie nie jest doskonała, konieczne jest dokonanie oceny pozostałych dwóch podkryteriów.

(ii) Stopień zachowania funkcji

Zdefiniowanie i zmierzenie funkcji poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych na określonym terenie oraz ich zachowania, niezależnie od innych typów siedlisk przyrodniczych, może być trudne. Z tego powodu przydatne jest wyrażenie „zachowania funkcji” perspektywami (zasobami i prawdopodobieństwem) utrzymania w przyszłości struktury danego typu siedliska przyrodniczego, mając na uwadze z jednej strony możliwe niekorzystne wpływy, a z drugiej strony wszelkie możliwe starania zachowania siedliska.

I: doskonałe perspektywy,

II: dobre perspektywy,

III: średnie lub niekorzystne perspektywy.

W przypadkach, w których podklasa „I: doskonałe perspektywy” lub „II: dobre perspektywy” jest połączona z klasyfikacją „II: struktura dobrze zachowana” z pierwszego podkryterium, kryterium sekcji A lit. c) powinno być całkowicie sklasyfikowane jako odpowiednio „A: doskonała” lub „B: dobrze zachowana”, niezależnie od klasyfikacji wg trzeciego podkryterium, które nie powinno być dalej brane pod uwagę.

W przypadku gdy podklasa „III: średnie lub niekorzystne perspektywy” jest połączona z klasyfikacją „III: średnio zachowana lub częściowo zdegradowana” z pierwszego podkryterium, kryterium sekcji A lit. c) powinno być całkowicie sklasyfikowane jako „C: zachowanie w średnim lub zubożonym stanie”, niezależnie od klasyfikacji trzeciego podkryterium, które nie powinno być dalej brane pod uwagę.

(iii) Możliwości odtworzenia

To podkryterium jest stosowane do oceny, w jakim zakresie możliwe jest odtworzenie typu siedliska przyrodniczego na danym obszarze.

Pierwszą kwestią, która wymaga oceny, jest wykonalność takiego zadania z punktu widzenia naukowego: czy obecny stan wiedzy pozwala uzyskać odpowiedź na pytanie „co robić i jak to robić”? Zakłada to pełną wiedzę na temat struktury i funkcji typu siedliska przyrodniczego oraz konkretnych planów zarządzania i zaleceń niezbędnych do jego odtworzenia, tj. do stabilizacji lub zwiększenia procentowego udziału powierzchni pokrytej tym siedliskiem przyrodniczym w celu ponownego ustanowienia specjalnej struktury i funkcji, które są niezbędne dla jego długoterminowego utrzymania, oraz w celu utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony jego typowych gatunków.

Drugie pytanie, jakie można zadać to: czy jest to racjonalne pod względem kosztów z punktu widzenia ochrony przyrody? Ocena powyższa powinna wziąć pod uwagę stopień zagrożenia oraz częstotliwość występowania typu siedliska przyrodniczego.

System klasyfikacji powinien być następujący przy wykorzystaniu „najlepszej oceny eksperckiej”:

I: łatwe odtworzenie,

II: odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie wysiłków,

III: odtworzenie trudne lub niemożliwe.

Synteza: zastosowanie do ogólnej klasyfikacji trzech podkryteriów

A: doskonałe zachowanie

= doskonała struktura, niezależnie od pozostałych dwóch podkryteriów,

= dobrze zachowana struktura i doskonałe perspektywy niezależnie od trzeciego kryterium,

B: dobre zachowanie

= dobrze zachowana struktura i dobre perspektywy, niezależnie od trzeciego podkryterium,

= dobrze zachowana struktura i średnie/ewentualnie niekorzystne perspektywy oraz łatwe lub możliwe odtworzenie przy średnim nakładzie wysiłków,

= średnio zachowana/częściowo zdegradowana struktura, doskonałe perspektywy oraz łatwe lub możliwe odtworzenie przy średnim nakładzie wysiłków,

= średnio zachowana/częściowo zdegradowana struktura, dobre perspektywy i łatwe odtworzenie.

C: zachowanie w średnim lub zubożonym stanie

= wszystkie pozostałe kombinacje.

— OCENA OGÓLNA = sekcja A lit. d) z załącznika III: Ogólna ocena wartości obszaru dla ochrony danego typu siedliska przyrodniczego.

Przedmiotowe kryterium ma zastosowanie do ogólnej oceny wartości terenu dla zachowania danego typu siedliska przyrodniczego. Kryterium to należy stosować do oceny poprzednich kryteriów w sposób zintegrowany oraz z uwzględnieniem różnej wagi, jaką mogą mieć dla ocenianego siedliska przyrodniczego. Można uwzględnić inne aspekty w odniesieniu do oceny najbardziej istotnych elementów w celu dokonania ogólnej oceny ich pozytywnego i negatywnego wpływu na zachowanie typu siedliska przyrodniczego. „Najbardziej istotne” elementy mogą różnić się w zależności od typu siedliska przyrodniczego; mogą one obejmować działalność ludzką – zarówno w obrębie obszaru, jak i na sąsiadujących z nim terenach – która może mieć wpływ na stan ochrony typu siedliska przyrodniczego, strukturę własności gruntów, obecny stan prawny terenu, relacje ekologiczne między różnymi typami siedlisk przyrodniczych i gatunków itp.

Możliwe jest wykorzystanie „najlepszej oceny eksperckiej” do oceny tej ogólnej wartości, zaś do jej wyrażenia należy zastosować następujący system klasyfikacji:

A: doskonała wartość,

B: dobra wartość,

C: znacząca wartość.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że standardowy formularz danych jest stosowany do oceny ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku na konkretnym obszarze, natomiast ocena na potrzeby art. 17 dotyczy statusu we wszystkich regionach biogeograficznych w państwie członkowskim. Termin „stan ochrony” zdefiniowany jest w art. 1 lit. e) oraz art. 1 lit. i) dyrektywy siedliskowej jako termin opisujący ogólny status typu siedliska przyrodniczego lub gatunku w regionie biogeograficznym. Ten status ochrony jest obecnie regularnie oceniany w ramach sprawozdań z postępu składanych co 6 lat na mocy art. 17 dyrektywy siedliskowej. Ocena obszarów zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku III do dyrektywy siedliskowej obejmuje ocenę „stopnia ochrony” typu siedliska przyrodniczego lub gatunku na konkretnym obszarze.

Rysunek 2

Przykład danych dotyczących typów siedlisk przyrodniczych występujących na obszarze i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk (3.1)

Typy siedlisk przyrodniczych według załącznika I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
7130	x		2 212,70		G	B	B	B	B
8310			0	3	P	C	C	C	C
3150			921		G	A	C	B	C
1110			1 700		P	C	A	A	B

Rysunek 3

Przykład danych dotyczących gatunków, o których mowa w art. 4 dyrektywy ptasiej lub wymienionych w załączniku II do dyrektywy siedliskowej, i ocena znaczenia obszaru dla nich (3.2)

Gatunek					Populacja na obszarze					Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa	S	NB	Rodzaj	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks				Populacja	Zachowanie	Izolacja	Ogólnie
B	A0-38	<i>Cygnus cygnus</i>			w	800	1 000	I		M	B	B	C	B
B	A0-38	<i>Cygnus cygnus</i>			c	1 500	1 500	I		P	A	B	A	B
P	19-03	<i>Liparis loeselii</i>			p	20	30	I		G	C	A	C	A
I	10-14	<i>Vertigo angustior</i>			p				R	DD	C	B	B	B

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

(i) Kod, nazwa i dane na temat populacji gatunków

Dla obszarów należy odpowiednio podać grupę, kod i nazwę naukową wszystkich gatunków ptaków, do których odnosi się art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2009/147/WE oraz wszystkich gatunków flory i fauny wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, które występują na terenie, ze wskazaniem ich populacji na tym terenie (zob. poniżej).

Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady

Kod: czteroznakowy, sekwencyjny kod dla każdego gatunku można znaleźć na portalu referencyjnym.

Wrażliwość (S): w tym polu należy wskazać, czy publiczny dostęp do informacji podawanych dla niektórych gatunków mógłby być szkodliwy dla ich ochrony, na przykład ze względu na to, że są one przedmiotem nielegalnego kolekcjonowania, a publiczny dostęp do informacji przechowywanych w SFD mógłby znacząco zwiększyć zagrożenie. W takim przypadku należy w tym polu wpisać „tak”. Jeżeli gatunek jest oznaczony jako szczególnie chroniony, jego występowanie na terenie nie zostanie ujawnione opinii publicznej przez Komisję z jej własnej inicjatywy (na przykład w wyniku umieszczenia tych informacji w publicznie dostępnej bazie danych lub na stronie internetowej). Jeżeli informacje na temat występowania tego gatunku na pewnym obszarze są już udostępnione publicznie, np. jako informacje online, nie można uznać oznaczenia gatunku jako szczególnie chronionego za uzasadnione.

Brak występowania (NP) (opcjonalne): jeżeli gatunek, dla którego obszar został pierwotnieznaczony (np. który występował wcześniej na tym obszarze) nie występuje już na nim, zaleca się usilnie podanie tej informacji poprzez umieszczenie znaku „x” w kolumnie NP (alternatywa dla usunięcia informacji o tym gatunku z SFD). Gatunek, który nie występował na obszarze od momentu wejścia w życie dyrektywy, oraz „historyczne przypadki występowania” nie powinny być odnotowywane.

UWAGA: gatunek uznaje się za już niewystępujący na danym obszarze, jeżeli na przykład nie można go było na nim zaobserwować przez dłuższy okres. Powyższy okres będzie zależał od gatunku – niewystępowanie przez kilka lat w przypadku gatunku łatwego do zaobserwowania prawdopodobnie będzie oznaką jego zaniku, natomiast w przypadku gatunku trudnego do zaobserwowania, takiego jak mszaki lub niektóre owady, brak pojawienia się gatunku przez kilka lat niekoniecznie oznacza brak występowania, jeżeli siedlisko przyrodnicze nie uległo zmianie.

Rodzaj: należy stosować następujące kategorie:

Osiadłe (p): znajdują się na terenie przez cały rok (gatunki niemigrujące lub rośliny, populacja zamieszkała gatunków migrujących)

Wydające potomstwo (w): wykorzystują teren do wychowywania młodych (np. wylęg, gniazdowanie)

Przelotne (c): teren wykorzystywany do gromadzenia lub w okresie wędrówek lub pierzenia poza terenami wylęgu i z wyłączeniem zimujących

Zimujące (w): wykorzystują teren w zimie

Jeśli populacja niezamieszkująca jest obecna na terenie dłużej niż przez jedną porę roku, należy odrębnie wprowadzić taki „typ populacji” (zob. przykład na rys. 3). Przykładowo, jeżeli pewna liczba gatunków fauny, w szczególności wiele gatunków ptaków, należy do gatunków wędrownych, obszar może być ważny z uwagi na różne aspekty cyklu życia takich gatunków.

Jeżeli niemożliwe jest wprowadzenie danych dotyczących różnych pór roku, należy wprowadzić dane dotyczące najważniejszych kategorii (tj. zimowanie lub migracja).

Wielkość: w odniesieniu do liczebności należy podać odpowiednie dane o populacji, jeśli są one dostępne. Jeśli wielkość populacji jest znana, należy wpisać w obu polach (wartość minimalna i maksymalna) tę samą wartość. Jeżeli bardziej właściwe jest podanie przedziału liczebności populacji, należy wpisać szacunkowe dane dla dolnej granicy (wartość minimalna) i górnej granicy (wartość maksymalna) tego przedziału. Jeżeli przedział liczebności populacji nie jest znany, ale istnieją informacje dotyczące minimalnej lub maksymalnej liczebności populacji, należy oszacować brakującą wartość przedziału. Należy zwrócić uwagę, że wartości minimalne i maksymalne powinny być średnimi z kilku lat, a nie wartościami skrajnymi.

Jeśli nie ma możliwości nawet uproszczonego oszacowania liczebności populacji, należy wskazać typ populacji (np. osiadłe) i podać w polu „jakość danych” wartość DD (brak danych). W tym przypadku można pozostawić pole wielkości populacji puste i zamiast niego wykorzystać pole „liczebność” (powszechne (C), rzadkie (R), bardzo rzadkie (V), obecne (P)). Charakter populacji na terenie może być dalej opisany w polu tekstowym „jakość i istotność” (4.2), które opisuje naturę populacji (np. gęsta, rozproszona lub izolowana). Kategorie liczebności mogą być użyte jako uzupełnienie rozmiaru populacji.

Uwaga: jeżeli należy wskazać, że gatunki są uwzględniane jako gatunki kandydujące do wprowadzenia na teren, należy wpisać „- 1” w polu „wielkość”.

Jednostka: w odpowiednim polu należy podać jednostkę populacji. Jeżeli jest to możliwe, zalecane jednostki to pojedyncze osobniki (= i) lub pary (= p), w przeciwnym wypadku należy zastosować najdokładniejszą dostępną jednostkę zgodnie ze standardowym wykazem jednostek populacji i kodów sporządzonym w ramach sprawozdań wymaganych w art. 12 i 17 (zob. portal referencyjny).

Kategoria liczebności (Cat.): zob. wyjaśnienia powyżej w części poświęconej „wielkości” – C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne – to pole należy wypełnić, jeżeli brak jest danych i nie można oszacować wielkości populacji lub jako uzupełnienie liczbowych szacunków wielkości populacji.

Jakość danych: należy określić jakość danych za pomocą następujących kodów: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (zaleca się wprowadzenie tego kodu, nawet jeżeli nie można oszacować wielkości populacji).

(ii) Kryteria oceny znaczenia obszaru dla danego gatunku objętego art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG (zgodnie z pkt B załącznika III)

— POPULACJA = pkt B lit. a) załącznika III: wielkość i zagęszczenie populacji gatunku żyjącej na terenie w stosunku do populacji żyjących w obrębie terytorium państwa.

Kryterium ma na celu ocenę względnej wielkości i zagęszczenia populacji na terenie w stosunku do populacji w danym państwie.

Ocena tego ostatniego aspektu jest zazwyczaj dość trudna. Optymalny pomiar to udział procentowy, wynikający ze stosunku populacji na terenie do populacji na terytorium państwa. Tak jak w przypadku propozycji dla kryterium A lit. b), należy wykorzystywać szacunki lub przedział klas zgodnie z następującym stopniującym wzorem:

A: $100\% \geq p > 15\%$,

B: $15\% \geq p > 2\%$,

C: $2\% \geq p > 0\%$.

Ponadto wszelkie przypadki, w których występowanie populacji danego gatunku na danym terenie jest nieznaczące, muszą być wykazane w czwartej kategorii.

D: populacja nieistotna

Jeśli gatunek rzadko pojawia się na obszarze, na przykład tylko jako gatunek przelotny, nie uznaje się tej populacji za znaczącą i należy ją zapisać jako „D”.

Jeżeli reprezentatywność obszaru w odniesieniu do danej populacji jest sklasyfikowana jako „D: nieznacząca”, nie jest wymagane żadne inne wskazanie dla pozostałych kryteriów oceny dotyczących danego typu siedliska przyrodniczego na danym obszarze. W tych przypadkach kryteria „Zachowanie”, „Izolacja” i „Ocena ogólna” nie powinny być zaznaczone.

— STAN ZACHOWANIA = pkt B lit. a) załącznika III: Stan zachowania cech siedliska przyrodniczego, które są ważne dla danego gatunku i możliwości odtworzenia.

Kryterium to obejmuje dwa podkryteria:

(i) stan zachowania cech siedliska przyrodniczego istotnych dla gatunku;

(ii) możliwości odtworzenia.

(i) Stan zachowania cech siedliska przyrodniczego istotnych dla gatunku

Kryterium (i) wymaga ogólnej oceny cech siedliska przyrodniczego w odniesieniu do wymogów biologicznych danego gatunku. Cechy dotyczące dynamiki populacji są najważniejsze dla gatunków zwierząt i roślin. Ocenie podlega struktura siedliska przyrodniczego oraz niektóre cechy abiotyczne.

„Najlepsza ocena ekspercka” powinna być wykorzystywana do klasyfikacji tego kryterium:

I: elementy w doskonałym stanie,

II: elementy dobrze zachowane,

III: elementy w średnim lub częściowo zdegradowanym stanie.

W przypadkach, w których podana jest podklasa „I: elementy w doskonałym stanie” lub „II: elementy dobrze zachowane”, kryterium B lit. b) powinno być w całości zaklasyfikowane odpowiednio jako „A: doskonała ochrona” lub „B: dobra ochrona”, niezależnie od klasyfikacji pozostałych podkryteriów.

(ii) **Możliwości odtworzenia**

W przypadku tego podkryterium, które powinno być brane pod uwagę tylko wówczas, gdy elementy są średnio lub częściowo zdegradowane, należy zastosować podejście analogiczne do tego z kryterium A lit. c) ppkt (iii), dodając ocenę żywotności rozważanej populacji. Powinno to dać w wyniku następujący system klasyfikacji:

I: łatwe odtworzenie,

II: odtworzenie możliwe przy średnich wysiłkach,

III: trudne lub niemożliwe odtworzenie.

Synteza mająca zastosowanie do klasyfikacji dwóch podkryteriów

A: doskonały stan zachowania

= elementy w doskonałym stanie, niezależnie od klasyfikacji możliwości odtworzenia,

B: dobry stan zachowania

= elementy dobrze zachowane, niezależnie od klasyfikacji możliwości odtworzenia,

= elementy w średnim lub częściowo zdegradowanym stanie oraz łatwe do odtworzenia,

C: przeciętny lub zdegradowany stan zachowania

= wszystkie inne kombinacje.

— **IZOLACJA** = pkt B lit. c) załącznika III: stopień izolacji populacji występującej na terenie w stosunku do naturalnego występowania różnych gatunków.

Kryterium to może być interpretowane jako przybliżony pomiar udziału danej populacji w różnorodności genetycznej gatunku i jednocześnie niestabilności tej konkretnej populacji. Stosując uproszczone podejście, można powiedzieć, że im bardziej populacja jest odizolowana (w stosunku do swojego naturalnego zasięgu), tym większy jest jej udział w różnorodności genetycznej gatunku. W konsekwencji termin „izolacja” powinno się postrzegać w szerszym kontekście, stosując go w takim samym stopniu do gatunków ściśle endemicznych, podgatunków/odmian/ras, jak do subpopulacji wchodzących w skład metapopulacji. W tym kontekście stosuje się następującą klasyfikację:

A: populacja (prawie) odizolowana,

B: populacja nieizolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku,

C: populacja nieodizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

— **OCENA OGÓLNA** = pkt B lit. d) załącznika III: ogólna ocena wartości terenu dla ochrony danego gatunku.

Kryterium to odnosi się do ogólnej oceny wartości obszaru dla ochrony danych gatunków. Może być wykorzystywane do podsumowania poprzednich kryteriów, jak również w celu oceny innych cech obszaru, które mogą mieć znaczenie dla danego gatunku. Powyższe cechy mogą różnić się w zależności od gatunku i obejmować działalność człowieka na terenie obszaru lub w jego pobliżu, która może mieć wpływ na stan ochrony gatunków, gospodarkę gruntami, ustawową ochronę obszaru, relacje ekologiczne między różnymi typami siedlisk przyrodniczych oraz gatunków itp.

Do ogólnej oceny może być wykorzystana „najlepsza ocena ekspercka” na podstawie następującego systemu klasyfikacji:

A: znakomita,

B: dobra,

C: znacząca.

Należy zauważyć, że standardowy formularz danych służy do oceny zachowania siedliska przyrodniczego lub gatunku na określonym obszarze, natomiast oceny dokonywane w myśl art. 17 odnoszą się do stanu w całym regionie biogeograficznym w obrębie państwa członkowskiego. Termin „stan zachowania” został zdefiniowany w art. 1 lit. e) i i) dyrektywy siedliskowej jako termin opisujący ogólny stan w odniesieniu do typu siedliska przyrodniczego lub gatunku w regionie biogeograficznym. Ten stan zachowania jest obecnie regularnie oceniany w ramach sześcioletnich sprawozdań z postępów zgodnie z art. 17 dyrektywy siedliskowej. Ocena obszarów zgodnie z kryteriami z załącznika III do dyrektywy siedliskowej obejmuje ocenę „stanu zachowania” typu siedliska przyrodniczego lub gatunku na określonym obszarze.

3.3. Inne ważne gatunki flory i fauny (opcjonalnie)

Wszystkie inne ważne gatunki flory i fauny mogą być wprowadzone później, jeśli mają znaczenie dla ochrony obszaru i zarządzania nim, zgodnie z następującą procedurą:

- Grupa: należy wprowadzić kodowe oznaczenie odpowiedniej grupy gatunków (A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady).
- Nazwa i kod: należy podać nazwę naukową gatunku; w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować kod podany na portalu referencyjnym oraz nazwę naukową.
- Wrażliwość (S): w tym polu należy wskazać, czy publiczny dostęp do informacji podawanych dla niektórych gatunków mógłby być szkodliwy dla ich ochrony, na przykład ze względu na to, że są one przedmiotem nielegalnego kolekcjonowania, a publiczny dostęp do informacji przechowywanych w SFD mógłby znacząco zwiększyć zagrożenie. W takim przypadku należy w tym polu wpisać „tak”. Jeżeli gatunek jest oznaczony jako szczególnie chroniony, jego występowanie na terenie nie zostanie ujawnione opinii publicznej przez Komisję z jej własnej inicjatywy (na przykład w wyniku umieszczenia tych informacji w publicznie dostępnej bazie danych lub na stronie internetowej). Jeżeli informacje na temat występowania tego gatunku na pewnym obszarze są już udostępnione publicznie, np. jako informacje on-line, nie można uznać oznaczenia gatunku jako szczególnie chronionego za uzasadnione.
- Brak występowania (NP) (opcjonalnie): jeżeli gatunek niegdyś występujący na terenie nie występuje na nim obecnie, należy wpisać „x” w kolumnie NP (alternatywa dla usunięcia informacji o tym gatunku z SFD).

UWAGA: gatunek uznaje się za już niewystępujący na danym terenie, jeżeli na przykład nie można go było na nim zaobserwować przez dłuższy okres. Powyższy okres będzie zależał od gatunku – niewystępowanie przez kilka lat w przypadku gatunku łatwego do zaobserwowania prawdopodobnie będzie oznaką jego zaniku, natomiast w przypadku gatunku trudnego do zaobserwowania, takiego jak mszaki lub niektóre owady, brak pojawienia się gatunku przez kilka lat niekoniecznie oznacza brak jego występowania, jeżeli siedlisko przyrodnicze nie uległo zmianie.

- Wielkość: Należy podać informacje o wielkości populacji. Jeśli dokładana liczba nie jest znana, należy w miarę możliwości podać przedział liczebności populacji, wprowadzając wartość dolnej granicy (wartość minimalna) i górnej granicy (wartość maksymalna) tego przedziału. Jeżeli przedział liczebności populacji nie jest znany, ale istnieją informacje dotyczące minimalnej lub maksymalnej liczebności populacji, należy oszacować brakującą wartość dla przedziału. Należy wskazać jednostkę liczebności populacji w odpowiednim polu. Jeżeli jest to możliwe, zalecane jednostki powinny być parami (= p) lub pojedynczymi osobnikami (= i), w przeciwnym przypadku należy zastosować się do standardowego wykazu jednostek populacji i kodów sporządzonego w myśl art. 17 (zob. portal referencyjny). W razie konieczności należy podać jednostki inne niż te stosowane w sprawozdaniach wymaganych w art. 17.
- Kategoria: w razie braku danych ilościowych należy wskazać, czy gatunek jest powszechny (C), rzadki (R) czy bardzo rzadki (V). W przypadku braku jakichkolwiek danych na temat populacji należy wskazać ją jako obecną (P) (zob. na przykład rys. 4).

Proszę podać motywację dla umieszczenia w wykazie każdego gatunku, wykorzystując następujące kategorie:

- IV gatunki z załącznika IV (dyrektywa siedliskowa),
- V gatunki z załącznik V (dyrektywa siedliskowa),
- A. krajowa czerwona lista,
- B. endemity,
- C. konwencje międzynarodowe (w tym berneńska, z Bonn i o różnorodności biologicznej),
- D. inne powody.

Można wprowadzić kilka kategorii. Więcej szczegółów na temat motywacji wykazu poszczególnych gatunków, w szczególności w odniesieniu do kategorii D, można podać w pkt 4.2, który stanowi otwarte pole przeznaczone do opisu jakości i znaczenia terenu.

Należy zastosować kody nazw gatunków ptaków, gatunków z załącznika IV i V (zob. portal referencyjny). Nie przeprowadza się oceny obszaru dla gatunków.

Rysunek 4

Przykłady danych na temat innych gatunków (3.3)

Gatunek					Populacja na obszarze			Motywacja							
Grupa	Kod	Nazwa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie				
					Min	Maks				C R V P	IV	V	A	B	C
p		<i>Acer heldreichii</i>			51	100	I						x		
P		<i>Accipter nisus</i>			2	4	I								x
M		<i>Eptesicus serotinus</i>			150	200	I		x		x				
I		<i>Ectemnius massiliensis</i>						R							x
R		<i>Elaphe longissima</i>						C	x					x	
P		<i>Campanula morettiana</i>						C	x		x				

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

W tym polu powinny znaleźć się informacje dające ogólny „obraz” obszaru. Należy tu podsumować ogólne cechy obszaru, rozpoczynając od wskazania ogólnego podziału obszaru na klasy siedlisk przyrodniczych z wykorzystaniem najlepszej eksperckiej oceny dla oszacowania pokrycia wyrażonego w procentach (klasy siedlisk przyrodniczych są wymienione wraz z odpowiadającymi im kodami na portalu referencyjnym). Całkowite pokrycie klas siedlisk przyrodniczych powinno wynosić 100 % i odpowiadać całkowitej powierzchni obszaru. Nie należy oczekiwać, że informacje w tej części będą zawsze zgodne z informacjami podanymi w pkt 3.1 (typy siedlisk przyrodniczych ujętych w załączniku I) ze względu na korzystanie z różnych źródeł danych.

„Dodatkowa charakterystyka terenu”: w części opisowej pola pkt 4.1 opisuje się główne istotne cechy geologiczne, geomorfologiczne i krajobrazowe. W stosownych przypadkach należy wskazać dominujące typy roślinności. Należy również wymienić inne siedliska przyrodnicze nieuwzględnione w załączniku I lub gatunki przedmiotowe niewymienione w załączniku, ale mające znaczenie dla ochrony obszaru. Jeżeli dla zachowania obszaru istotne są dalsze szczegółowe informacje na temat klas siedlisk przyrodniczych (np. czy dehesas lub winnice), można je podać w polu opisowym. Informacje dotyczące małych szeregowo i mozaikowo zadrzewionych terenów (żywoploty, krzewy, szeregi drzew) również powinny być przedstawione w tym ogólnym polu.

4.2. Jakość i znaczenie

Należy zamieścić ogólne informacje dotyczące jakości i znaczenia terenu w świetle celów ochrony wynikających z dyrektyw.

W przypadku terenów podmokłych o międzynarodowym znaczeniu, na których regularnie przebywa ponad 20 000 sztuk ptactwa wodnego, fakt ten powinien zostać podany w tym miejscu.

Jeżeli gatunek jest wymieniony w ppkt 3.3 z motywacją D, należy wskazać podstawę jego włączenia.

4.3. Zagrożenia, presje i działalność mające wpływ na obszar

Oddziaływania wiążą się z wszelką działalnością człowieka i naturalnymi procesami, które mogą mieć negatywny lub pozytywny wpływ na ochronę obszaru i zarządzanie nim. Uznaje się, że wpływ może być negatywny dla jednego siedliska przyrodniczego lub gatunku na terenie, a pozytywny dla innego. Niemniej jednak celem tego pola jest zebranie informacji o zagrożeniach, presjach i działalności, które są najistotniejsze dla obszaru, a nie podawanie szczegółów. Należy również uwzględnić zagrożenia, presje i działalność w otoczeniu obszaru, jeżeli wpływają one na jego integralność. Zależy to między innymi od lokalnej topografii, wielkości i charakteru obszaru oraz rodzaju działalności ludzkiej. Informacje powinny odzwierciedlać najbardziej aktualną sytuację. Przyjmuje się, że zagrożeniom, presjom i działalności o negatywnych skutkach można zapobiec za pomocą środków zarządzania. W związku z tym informacje dotyczące tych środków należy odczytywać i interpretować w powiązaniu z np. planami zarządzania dla obszaru.

Aktualną listę referencyjną zagrożeń, presji i działalności można znaleźć na portalu referencyjnym. Uwzględniając najistotniejsze zagrożenia, presje i działalność mające wpływ na teren jako taki, należy podać odpowiedni kod kategorii poziomu 3; jeżeli kategorie poziomu 3 nie mają zastosowania, można zastosować poziom 2. Wykaz kodów jest taki sam, jak wykaz wykorzystywany do zgłaszania oddziaływań i działalności określony w art. 17 dyrektywy siedliskowej.

Względne znaczenie zagrożenia, presji lub działalności należy sklasyfikować według trzech kategorii:

- H: Duże znaczenie/oddziaływanie: duży bezpośredni lub natychmiastowy wpływ lub oddziaływanie na dużej powierzchni
- M: Średnie znaczenie/oddziaływanie: średni bezpośredni lub natychmiastowy wpływ, głównie wpływ pośredni lub oddziaływanie na średnią część obszaru/wyłącznie regionalne
- L: Niskie znaczenie/oddziaływanie: niski bezpośredni lub natychmiastowy wpływ, wpływ pośredni lub oddziaływanie na niewielką część obszaru/wyłącznie lokalne

Wprowadzanie danych dotyczących kategorii największego oddziaływania są ograniczone maksymalnie do 5 negatywnych i 5 pozytywnych skutków. Minimalna obowiązkowa liczba danych dla każdej tabelki odpowiada jednemu oddziaływaniu. Jeżeli nie ma żadnego oddziaływania, które należałoby zgłosić, należy wpisać „x”. W obrębie poszczególnych kategorii (H, M lub L) nie ma żadnego podziału. Dane dotyczące oddziaływań i działalności o niskim lub średnim znaczeniu można podawać w ilości nie przekraczającej 20 danych. Zaleca się jednak skoncentrowanie na oddziaływań i działalności, które są najistotniejsze dla obszaru.

Wskaźnik zanieczyszczenia (opcjonalnie)

Ponieważ zanieczyszczenie może mieć stosunkowo różne skutki w zależności od substancji i ma dość zróżnicowane źródła (na przykład kwestia wpływu azotu i fosforanu na ekosystemy wodne lub wpływu azotu atmosferycznego na oligotroficzne siedliska przyrodnicze na powierzchni ziemi) można zastosować dodatkowy wskaźnik dla szczególnego rodzaju substancji zanieczyszczających.

Można zastosować następujące wskaźniki:

- N: stosowanie azotu T: toksyczne chemikalia nieorganiczne
- P: stosowanie fosforu/fosforanów O: toksyczne chemikalia organiczne
- A: stosowanie kwasów/zakwaszanie X: Zanieczyszczenie mieszane

Wskaźnik zanieczyszczeń wewnętrznych/zewnętrznych

Należy wskazać, czy zagrożenie, presja lub działalność występują/funkcjonują wewnątrz lub na zewnątrz obszaru lub jednocześnie wewnątrz i na zewnątrz.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Należy wprowadzić ogólny opis form własności terenu, stosując podane klasy własności. Należy uwzględnić szacunkowy procentowy udział powierzchni terenu w każdej klasie własności. Należy zastosować klasy analogiczne do klas wykorzystanych w obrębie Ogólnoświatowej Bazy Danych o Obszarach Chronionych (WDPA).

Publiczna:

- krajowa/federalna: ziemia należy do wszystkich obywateli i jest w posiadaniu administracji krajowej/federalnej,
- kraj związkowy/województwo: ziemia należy do wszystkich obywateli i jest w posiadaniu publicznej administracji kraju związkowego/prowincji,
- lokalna/samorządowa: ziemia należy do wszystkich obywateli i jest w posiadaniu administracji lokalnej/samorządowej.

Własność łączna lub współwłasność: własność łączna/współwłasność co najmniej dwóch podmiotów (np. publicznego i prywatnego)

Prywatna: ziemia nie jest publiczną własnością, np. należy organizacji pozarządowej, osób fizycznych, korporacji

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Dla każdego obszaru podaje się odniesienie do stosownych publikacji lub danych naukowych dotyczących obszaru, jeżeli takie są dostępne. Wprowadzanie informacji powinno być zgodne ze standardową konwencją przyjętą dla odniesień naukowych. Należy również podać dokumenty niepublikowane lub zawiadomienia dotyczące informacji podanej w formie zapisów, jeżeli są użyteczne. W przypadku źródeł dostępnych w internecie należy uwzględnić, że z zasady linki w formacie URL często się zmieniają i tym samym należy unikać wpisywania niestałych adresów URL. Pole to można wykorzystać również do wprowadzenia innych informacji ważnych dla dokumentacji terenu.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Status ochrony na poziomie krajowym i regionalnym

W przypadku każdego państwa członkowskiego sekwencyjny wykaz stosownych rodzajów formy ochrony przyrody, które korzystają z ochrony ustawowej, oraz ich definicji na poziomie krajowym/regionalnym jest prowadzony przez Europejską Agencję Środowiska i można go znaleźć na portalu referencyjnym. Trzy wykazy rodzajów ochrony obejmują trzy następujące kategorie:

- A. Rodzaje formy ochrony wykorzystywane w celu ochrony fauny, flory, siedlisk przyrodniczych i krajobrazów (te ostatnie pod względem znaczenia dla ochrony fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych);
- B. Przepisy aktów prawnych i administracyjnych w poszczególnych sektorach, w szczególności leśnictwa, zapewniają odpowiednią ochronę fauny, flory i siedlisk przyrodniczych;
- C. Prawo prywatne zapewniające trwałą ochronę fauny, flory lub siedlisk przyrodniczych.

Rodzaje ochrony są uszeregowane według restryktywności ochrony, poczynając od najbardziej restryktywnych przepisów.

Jeżeli nie ma żadnego statusu ochrony w odniesieniu do obszaru, należy to zgłosić, stosując krajowy kod odpowiadający określeniu „Brak statusu ochrony”.

W odniesieniu do każdego obszaru należy wprowadzić kody odpowiednich rodzajów formy ochrony, wraz z procentowym udziałem pokrycia w obrębie obszaru dla każdego rodzaju formy ochrony. Informacja zapisana w tym polu dotyczy poziomów różnych rodzajów formy ochrony. Jeżeli do odnotowanego obszaru włączonych jest na przykład kilka rezerwatów przyrody tego samego rodzaju, podaje się procentowy udział całkowitej powierzchni pokrytej tymi rezerwatami.

Stosunek poszczególnych powierzchni objętych ochroną do danego obszaru jest zapisywany oddzielnie (zob. ppkt 5.2).

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony (sąsiadujące obszary oraz obszary objęte różnymi rodzajami formy ochrony)

Ta część formularza danych pozwala na wskazanie sąsiadujących obszarów lub obszarów objętych różnymi rodzajami form ochrony, które nakładają się na siebie lub sąsiadują ze sobą. Wzajemne relacje między różnymi rodzajami są również określane przez ich odniesienie. Wszelkie ewentualne relacje są kodowane za pomocą jednego z poniższych znaków:

- obszary pokrywają się (należy użyć kodu =),
- opisany obszar obejmuje całkowicie inny obszar (należy użyć kodu +),
- inny obszar obejmuje całkowicie opisany obszar (należy użyć kodu -),
- dwa obszary częściowo się pokrywają (należy użyć kodu *).

Oprócz wprowadzania powyższych kodów należy wprowadzić procentowy udział powierzchni opisanego obszaru nakładającej się na inny obszar.

- Sąsiadujące tereny są oznaczone kodem „/”.

Ponadto formularz uwzględnia możliwe rodzaje formy ochrony na poziomie międzynarodowym: tereny objęte konwencją ramsarską, rezerваты biogenetyczne, tereny objęte europejskimi dyplomami, konwencją barcelońską, rezerваты biosfery, tereny zaliczane do dziedzictwa światowego, OSPAR, HELCOM, tereny objęte konwencją bukaresztańską, morskie obszary chronione i inne.

Należy wpisać krajowe formy ochrony z nazwą obszaru wraz z rodzajem powiązania (zob. powyżej) i podać procentową wielkość powierzchni nakładającej się w odniesieniu do opisanego obszaru.

5.3. Forma ochrony obszaru

Należy opisać wszelkie aspekty formy ochrony, które nie są w sposób wystarczający objęte kodami wykorzystanymi w polach dotyczących kodu formy ochrony w pkt 5.1 lub 5.2.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ odpowiedzialny za zarządzanie obszarem

Należy podać informacje dotyczące organu lub organów odpowiedzialnych za zarządzanie terenem.

Należy wprowadzić pełne dane, w tym nazwę, adres oraz telefon/faks i adres e-mail: organu lub osoby odpowiedzialnej za zarządzanie obszarem.

Można wpisać pełne odniesienie dla więcej niż jednego organu.

6.2. Plan zarządzania

Należy wskazać, czy istnieje specjalny i rzeczywisty plan zarządzania obszarem lub czy jest on w przygotowaniu. Chociaż uznano, że plany zarządzania nie są wymogiem w myśl dyrektywy, informacja ta ma szczególne znaczenie dla zrozumienia instrumentów, jakie państwa członkowskie stosują w celu zarządzania swoją siecią, oraz dla uzyskania w razie potrzeby bardziej szczegółowych informacji.

Jeżeli istnieje rzeczywisty plan zarządzania, należy podać jego nazwę i link do właściwych źródeł w internecie (np. link do strony internetowej krajowego systemu informacyjnego). Należy uwzględnić, że z zasady linki w formacie URL często się zmieniają i tym samym należy unikać wpisywania zmiennych adresów URL.

6.3. Środki ochrony (opcjonalnie)

W otwartym polu można zamieścić informacje dotyczące podjętych lub niezbędnych dla ochrony obszaru środków.

7. MAPA OBSZARU

Warunkiem wstępnym dla tej zmienionej wersji standardowego formularza danych jest dostępność georeferencyjnych cyfrowych granic obszaru. Właściwe informacje, np. do celów statystycznych, będą uzyskiwane dzięki ich połączeniu z innymi cyfrowymi danymi o powierzchni (dane z systemu informacji geograficznej). W związku z tym podanie georeferencyjnych cyfrowych granic obszaru ma zasadnicze znaczenie.

Granice terenów należy pobrać z opublikowanych map topograficznych lub zestawów danych w skali 50 000 lub dokładniejszej. Przestrzenna kartograficzna dokładność nie może być niższa niż 1,0 mm w skali 1: 50 000, co odpowiada 50 m na powierzchni przy porównaniu z oryginałem. Dane z systemu informacji geograficznej muszą obejmować metadane zgodnie z rozporządzeniem w sprawie metadanych INSPIRE w najnowszej zatwierdzonej wersji.

Identyfikator INSPIRE: ten identyfikator to zewnętrzny indywidualny identyfikator obiektów chronionego terenu, który jest publikowany przez właściwy organ. Jest on wykorzystywany przez zewnętrzne aplikacje do lokalizowania obiektu przestrzennego. Identyfikator INSPIRE stanie się obowiązkowy wraz z wejściem w życie odpowiedniego rozporządzenia wykonawczego INSPIRE.

PDF: państwo członkowskie może oprócz elektronicznych granic dostarczyć elektroniczną mapę zgodną z ISO 19005-1: Zarządzanie dokumentacją – Format pliku dokumentu elektronicznego do długoterminowego zabezpieczenia. Identyfikator terenów (kod terenu) i data utworzenia mapy muszą być włączone do pliku pdf w taki sposób, by można było przeszukiwać dokument elektronicznie według kodu terenu i daty utworzenia (opcjonalnie).

Odniesienie(-a) (opcjonalnie): należy wpisać tutaj krajowe odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystane do digitalizacji granic elektronicznych. Odniesieniem może być na przykład oficjalny(-e) numer(-y) identyfikacyjny(-e) i nazwa(-y) mapy (map) topograficznej(-ych).

Załącznik

Spis treści portalu referencyjnego Natura 2000

1. Tytuł: Kody krajów ISO 3166

Institucja odpowiedzialna: Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO)

Pole SFD: 1.2

2. Tytuł: Wykaz obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty według regionów biogeograficznych

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 1.7

3. Tytuł: Przegląd definicji granic morskich stosowanych przez państwa członkowskie

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 2.3

4. Tytuł: Regiony NTS, poziom 2

Institucja odpowiedzialna: EUROSTAT

Pole SFD: 2.5

5. Tytuł: Regiony biogeograficzne w Europie

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 2.6

6. Tytuł: Wykaz kodów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 3.1

7. Tytuł: Kody odpowiednich grup gatunków, jakość danych, kategorie liczebności, kategorie motywacji

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 3.2, 3.3

8. Tytuł: Wykaz kodów dla gatunków ptaków zgodnie z dyrektywą 2009/147/WE

Institucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)

Pole SFD: 3.2, 3.3

9. Tytuł: Wykaz kodów dla gatunków zgodnie z dyrektywą 92/43/WE (załącznik II, IV, V)
Instytucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)
Pole SFD: 3.2, 3.3
10. Tytuł: Wykaz jednostek i kodów populacji (zgodnie z art. 17)
Instytucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)
Pole SFD: 3.2, 3.3
11. Tytuł: Klasy siedlisk przyrodniczych do określania ogólnego charakteru siedlisk
Instytucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)
Pole SFD: 4.1
12. Tytuł: Lista referencyjna zagrożeń, oddziaływań i działań (zgodnie z art. 17)
Instytucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)
Pole SFD: 4.3
13. Tytuł: Wykaz właściwych rodzajów form ochrony przyrody, które korzystają z ochrony ustawowej
Instytucja odpowiedzialna: Europejska Agencja Środowiska (EEA)
Pole SFD: 5.1
14. Tytuł: IDENTYFIKATOR INSPIRE
Instytucja odpowiedzialna: państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym INSPIRE
Pole SFD: 7
15. Tytuł: Techniczne i administracyjne wytyczne dotyczące przedkładania Komisji danych Natura 2000
Instytucja odpowiedzialna: DG ds. Środowiska i Europejska Agencja Środowiska (EEA) (*)
-

(*) materiały referencyjne w gestii DG ds. Środowiska i Komitetu ds. Siedlisk